

Növekszik a mezőgazdaság vegyianyag felhasználása

Idén a mezőgazdasági termelésben tovább nőtt a vegyianyagok szerepe: a gazdaságok 1972-ben a tavalyinál nagyobb anyagi eszközöket fordítanak műtrágyák és növényvédők szerek vásárlására.

A mezőgazdasági termelők az év eddig eltelt időszakában az elmúlt évinél kéreken 300 ezer tonnával több műtrágyát vásároltak. Legnagyobb mennyiséget nitrogén műtrágyából forgalmazták a vállalatok: a növények anyagcseréjében nélkülözhetetlen nitrogén talaj-erő pótlásból 1,9 millió tonnát értékesített a kereskedelem. Kerek egymillió tonna foszfortartalmú műtrágyát is eladtak, és mintegy 500 ezer tonna kálium műtrágya is vevőre talált. A komplex és kevert műtrágyákból 200 ezer tonna alakult az eddigi értékesítés, s így adódott, hogy a raktárakban lényegében elfekvő készlet az idei őszön nincs.

A nitrogén műtrágyákból bőséges a kínálat, ellenben egész sor gazdaság kifogásolja, hogy nem tudott időben foszfortartalmú talaj-erő pótlót vásárolni.

Igen nagy az érdeklődés a növényvédők szerek iránt is. (MTI)

Jöttek, de minek

Gázos történet — tanulságokkal

A héten négy példányban gépelt levél egyik másolata segélykérő sorokkal jutott el szerkesztőségünkbe. Írói, szám szerint 23-an, és családtagjai fájnak. Valamennyien a Károlyi utca 2/A és 2/B számú ház lakói. Az őket is megillető melegért fordultak rajtunk kívül még a tanácshoz, a pártbizottsághoz és a Népi Ellenőrző Bizottsághoz, mondván, ha már hiába tették ezt az illetékes IKV-nál.

Mi a helyzet valójában? Az ingatlankezelő vállalat — a Belváros fűtésének korszerűsítése egyik lépéseként — az említett házban júniusban hozzákezdett a régi, széntüzelésű kazánok lebontásához. Helyükbe természetes levegőkeverésű égővel ellátott gázkazánok beállítását tervezték. A munkálatok — melyeket a Szegedi Magas- és Mélyépítő Vállalat végez — elhúzódtak a pénz- és rossz szigetelése miatt. Október 10-én végül is begyújtásra kész állapotban voltak a kazánok.

És ekkor kezdődött a kálvária, ekkor kezdték végleg elveszíteni türelmüket a lakók. S bármilyen furcsa, a kivitelező, valamint az IKV is. Igen mert ettől kezdve az ő munkájuk egy harmadik „illetékes” idecsaloga-

tásából állt. A Budapesti GÉPSZÖV az ilyen típusú kazánok gyártója, és csak az ott dolgozó szakemberek hozhatják elsőként üzembe a kazánokat. Tehát a lakók az ő jövetelükre várva dörszölgétek kezüket, immár tíz napja a villanymelegítő gyér sugarai fölött. Hétfőn már „kivonultak” az IKV, a kivitelező vállalat, a tanács és a tűzoltóság képviselői is fogadásukra, ám az ígéret ellenére, ezúttal is hiába. Végül tegnap, szerdán reggel — valamennyiük megkönnyebbülésére egy budapesti sofőr és egy szerelő megjelent a Károlyi utcában. Most bárki azt hitte, hogy kedvező lesz a befejezés: Nem: a két érkezett új fordulatot adott az eseményeknek. Tíz óra körül láttak munkához, 12 előtt, a villanyszelvényhez nem értve — holott elektromos automatával működik a kazán — egy szakembert kerestek. A mélyépítő villany-szerelőjét gyorsan a helyszínre szállították. S akkor jött a konfliktus: kiderült, hogy mindhárom kazán diódája rossz. A pesti szerelők pótlást elfelejtettek magukkal hozni. Ha nincs, hát nincs, ők mennek is, gondolták. Már a kapun kívül voltak, amikor az építésve-

zető visszatért a diódákkal a kezében. Még egy órai munkába került volna, és azóta melegekedhetnének a lakók. A két pesti szakember azonban már hajthatatlan maradt. A megoldást a cikk végére ők diktálták: lejárt a munkaidő, indulniuk kell haza, a fővárosba. A vezető amúgyis fáradt, a szerelőnek pedig — színház-bérlete van estére, a Várásfuvarára. És 2 óra előtt tíz perccel már nem fordultak vissza a kapuból. Beültek a kocsiba, mint akik jól végezték dolgukat.

A 23 család pedig október vége felé valamirevaló fűtő alkalmatosság nélkül maradt, ki tudja meddig. Kez-dődik ismét a csalogatás, a telefonhívás, a levélírás és a dühöngés.

Kerek kis történet — tanulságoknak sincs híján. Ha már ez a pesti szövetkezet — biztonsági okokból — nem adhatja ki kezéből a „beszabályozás” jogát, és ennyire nem képes vidéki munkáit ellátni, egy-egy megyeszékhelyen alkalmazzon egyetlen szakembert, akinek a kisebb távolságok megtétele után maradna ereje a szerelésre is.

Az IKV jövőre még négy-öt nagyobb épületbe fogja beszereltetni a GÉPSZÖV kazánjait. Akkor a „beszabályozók” csalogatásának időszakát a nyári hónapokra kellene tervezni.

Chikán Ágnes

Igény és megvalósulás

Úgy látszik, ha lassan is, de tovább terjed a Dolgozói Házak (DH) mozgalma hazai üzemekben. Olvasom a meghívót, miszerint a héten, csütörtökön Salgótarjánban tartanak nagyszabású DH-értekezletet.

A hibamentes munkarendszer bevezetésére újabb 21 vállalatnál készül vezetők és dolgozók — most e 21 vállalat gazdasági és mozgalmi irányítóit hívták össze nagyszabású értekezletre. A meghívót a kohó- és gépipari miniszterhelyettes, illetve a Vas-Fém- és Villamosenergiai Dolgozók Szakszervezetének titkára írta alá, s ez a konferencia rangját is mutatja.

Nyolc előadás ismerteti a DH legfontosabb jellemzőit. A DH külföldi kialakulását, általános elveit, hazai bevezetését. Azt is, hogy milyen lépésekkel lehet haladni a DH bevezetésének elhatározásától a vállalati szervezet átalakításáig. Szó esik a vállalati irányítási rendszer és a DH kapcsolatairól, a minőségi munkavégzés alapvető szervezeti kérdéseiről, s nem utolsósorban az ösztönzés bevált módszereiről, a dolgozók megnyerésének-bevonásának eszközeiről.

A résztvevők számára bizonyára nagy hasznót jelent majd az előadásorozat. S nem kétséges, hogy egy ilyen akció a DH országos terjedésének is jó hírverés lehet. De, remélhetőleg ennél többre is gondolnak a szervezők. Talán arra is — s ez esetben nyitott kapukat döngöztünk —, hogy az értekezleten elhangzottakat egy kis információs füzetben közreadják. Közkinccs tegyék.

S. M.

A szemléletben van a hiba?

Termelés, gazdaságosság a téészekben

A X. pártkongresszus határozatainak végrehajtásában fontos szerepet kapott a termelés hatékonyságának növelése. A negyedik ötéves terv eddig eltelt szakaszában a szegedi járás termelő üzemében is egyértelműen bebizonyosodott, hogy a gazdaságosság, a jövedelmezőség, az élő- és holtmunka ráfordítások csökkentésével, a termelés-szerkezet, állandó korszerűsítésével oldható meg.

1.

Elég például említünk a homoki szakszövetkezeteket, amelyek évek óta vegetálnak, s ilyen tájt igen nagy gond a kevés közös gyümölcs, szőlő betakarítása. Tehetnek-e mást, mint a városi vállalatoktól, iskoláktól stb., kérnek sürgős segítséget alma- és szőlőszürethez és nem pénzzel, gyümölcscsel fizetnek. Eljárt az idő, olyan gazdálkodási szemlélet felelt is, hogy a százalékos, részes természetűre meghagyott szórványgyümölcs minden holdja után 90–100 munkanapot írjanak jóvá. Micsoda nagyüzemi ellentmondás; a búza, kukorica, s egynemely helyen már a cukorrépa termelésében a szövetkezetek haszná 4 ezer forint lehet jobb esztendőknél, de ebből még levonják a munkabért.

2.

Sajnos, a költség-számítás a mezőgazdasági üzemekben rövid múltra tekint vissza, tapasztalatok hiányában nem is a legmegbízhatóbb. Így a nagyüzemek vezetőinek nem állnak rendelkezésükre olyan adatok, amelyek alapján biztonságosan dönthetnének egyik-másik termék gazdaságosabb termeléséről. A költségek nem megfelelő felosztása egyes ágazatokat irreálisan nyereségesnek, vagy veszteségesnek állíthat be.

3.

Sokat hangoztatjuk; a termelés szerkezetének változtatása, a korszerű, jövedelmező gazdálkodás alapja. Igen ám, de a termelés szerkezetének átalakítása nem megy máról holnapra, hosszú folyamat, meghatározza a föld minősége, az éghajlati tényezők, a szőlő- és gyümölcstüvelvények megléte. Jelentősebb struktúráváltoztatásnak határt szab a belépő új ágazat beruházás-igényessége, ugyanakkor az is megvárod, hogy termelési tapasztalattal a legtöbb Szeged környéki téés, csak a hagyományos termékekkel rendelkezik.

rá problémákkal találkozhatunk. A mezőgazdasági termelvények döntő többsége alapvető lakossági, vagy ipari szükségletet elégíti ki. Tehát semmiképpen sem lenne célszerű a termelés volumenét csökkenteni, vagy egyes ágazatok teljes megszüntetésével kezdeni. Alapos közgazdasági elemző munkára viszont elengedhetetlenül szükség van, minden valamirevaló nagyüzemben kimutatni, melyek azok a költségtényezők, amelyeknek csökkentésével egy-egy termék előállítására gazdaságosabb, jövedelmezőbb.

Persze a gazdaságtalan termelés terheit az üzemeknek egyre nehezebb lesz elviseelni. Végso soron nem is tudják. Viszont nem mind egy, hogy mikor változtatnak, minél később, annál érzékenyebben érintik a következmények a gazdálkodó egységeket és a népgazdaságot.

Sz. Lukács Imre

Bolgár hét

Könyvkiállítás, előadást

Tegnap, szerdán előadásokkal, kiállítással, irodalmi esttel folytatódott a bolgár-magyar hét eseménysorozata Szegeden és a járásban. A Somogyi-könyvtár a tulajdonában levő bolgár könyveket, történelmi, irodalmi, művészeti, politikai tárgyú kiadványokat mutatja be a hét végéig megtekinthető könyvkiállításon.

A fegyveres erő klubjában rendezték meg Bodor Tibor színűvés előadóját Sűvít a szél, nyög a Balkán címmel. A bolgár irodalom legősibb emléke, Cirill 1300 éves műve került az összeállítás élére, a 11 évszázad irodalmi alkotásainak leg-szebb darabjai követték. Bodor Tibor estje keresztmetszetét adta a rendkívül gazdag, sokszínű a miénkkel rokon vonásokat mutató bolgár költészetnek. Az 500 éves török elnyomás idején született népköltészet alkotásai közül — Nagy László fordításában — hallhatunk néhányat. E maig őrzött gyöngyszemei a bolgár irodalomnak és a szegényleg-

Derít a Deriton

Az első bor-világverseny magyar vonatkozású szakmai szencziója az az új anyag, amelyet a Borászati Központi Kutató Intézet laboratóriumában széles körű próbasorozatokkal állítottak elő. Az új készítmény a borok derítése és stabilizálása terén ígér kitűnő eredményeket. Mint ismeretes, a borokat gyakran kell fejteni, szűrni azért, hogy eltávolítsák azokat az anyagokat, amelyek a későbbiek folyamán zavarossá, forgalmazásra alkalmatlanná tennék a

különböző minőségű italokat. Külföldön bentonit-ásványokat használnak fel, ezek azonban a magas árák miatt a hazai gyakorlatban mindeddig nem terjedtek el. A magyar kutatók bentonit-alapú készítménye, az úgynevezett Deriton azonban mindazokkal a tulajdonságokkal rendelkezik, amelyek ismertté tették a külföldön használt vegyianyagokat.

A Deriton alkalmazásánál érdekes fiziko-kémiai folyamat játszódik le. Az eljárásnak az a lényege, hogy a vegyianyagot elkeverik a borban, vagy a mustban, 10–12 percen belül apró pontok figyelhetők meg, amelyek egyenletesen eloszlanak az italban, majd lassan, igen gyakran szemmel láthatóan növekedve pelyhes csapadékká válnak. Ekkor kötődnek meg a borban levő idegen, nem kívánatos anyagok, amelyek kiszűrése a régebbi eljárásokkal szemben lehetetlen, ugyanis ezekből az anyagokból egészen kis mennyiség is elegendő ah-

hoz, hogy lényegesen lerontsa az ital minőségét.

Egyebek között például oldott fehérjeanyagokat választ ki a Deriton. Az italban ezután leülepedik a pelyhes, csapadékos vegyianyag, mégpedig 48 órán belül válik külön a bor és a szennyeződésekkel telített Deriton. A vegyianyagot a must szűrésére, tisztítására is felhasználhatják. Ilyenkor — érdekes módon — a keletkező szénsav valósággal a folyadék felszínére dobja fel a Deriton-üledéket, amely mindaddig ott marad, ameddig a szénsav el nem távozik a mustból, csak ezután ülepedik le a szűrőanyag.

A bor kezeléséhez használt vegyi oldat igen gyengén lúgos kémhatású, és így a borok savtartalmát nem befolyásolja. Idegen íz-, illatanyagot nem tartalmaz, és így a bor alkotórészeiben hátrányos változást nem okoz. Nagy jövőt jósolnak neki a hazai borászok. (MTI)

Egyetemisták a faluért

Tizenkét bölesészhallgató vállalkozott a szegedi járási pártbizottság kérésére arra, hogy ebben a tanévben rendszeresen látogatók legyenek, és aktív közreműködésével segít az ottani politikai, társadalmi és kulturális események megrendezésében. Szatymaz, Balástya, Zsembó, Forráskút, Bordány, Üllés, Domaszék, Röske, Kistelek, Csengele és Mórahalom várja a fiatalokat. Terveik szerint a községi pártbizottságok agitációs tevékenységébe kapcsolódni majd be, a pártoktatás szervezéséből és lebonyolításából közvetlenül részt kérnek majd. A helyi TIT-csoport vendégeként ismeretterjesztő

előadásokat vállaltak, az egész falu kulturális életének megismerése céljából szeretnének beilleszkedni a művelődési ház őszi-téli tevékenységébe, szakkörök, klubok látogatásával, kiállítások rendezésével és aktuális műsorok összeállításával.

Ki-ki érdeklődésének és eddigi jártasságának megfelelően a honismereti szakkörökhez csatlakozva néprajzi vagy munkásmozgalmi hagyományok gyűjtéséhez ad tanácsokat. Terveik között hangsúlyos helyen szerepel a tanyai iskolák patronálása, a tehetséges gyerekek tanulmányi munkájának segítése.